

Biosikkerhetsplan

Upstream Aqua AS

Arbeidsdokument

01.11.2024

MØREFISH

Innhold

1. Innledning:.....	4
2. Lover og regler:.....	5
3. Anleggets oppbygging og infrastruktur:.....	6
4. Risikoanalyse	8
4.1 Risiko for inntak av smitte inn i anlegget	8
4.2 Risiko for spredning gjennom anlegget	9
4.3 Risiko for spredning av smitte ut av anlegget:	10
4.4 Utdrag prosessbeskrivelse	11

1. Innledning:

Upstream Aqua AS søker om å få bygget et oppdrettsanlegg for produksjon av 9000 tonn regnbueørret i Kleivi Næringspark som ligger i Ål kommune. Som en del av Akvakulturtilatelse søknaden skal det lages en Biosikkerhetsplan.

Formålet med Biosikkerhetsplanen er å sikre en stabil og god produksjon som ivaretar hensyn til fiskevelferd og ytre miljø (spredning av sykdom til villfisk). Biosikkerhetsplanen er en faglig vurdert plan som viser hvordan sykdomsfremkallende kan komme inn i akvakulturanlegget, spre seg innad i anlegget og overføres til miljøet og smitte villfisk og oppdrettsfisk. Planen tar hensyn til særtrekkene ved anlegget og fastslår tiltak som vil redusere de risikoene som er identifisert. Planen skal revideres årlig.

Daglig leder er øverste ansvarlig for at det settes av ressurser til etablering, oppfølging og vedlikehold av Biosikkerhetsplanen.

Driftsleder har ansvar for at biosikkerhetsplanen implementeres og gjennomføres.

Ansatte har ansvar for at prosedyrene blir etterfulgt i den daglige driften.

Upstream Aqua AS er et nyetablert selskap som søker konsesjon for landbasert oppdrett av ørret. Selskapet har ikke utviklet et ferdig internkontrollsystem, men har inngått avtale med Morefish AS om utvikling av systemet, med tilhørende beredskapsplaner og biosikkerhetsplan.

I det følgende beskrives hovedtrekkene i biosikkerhetsplanen.

2. Lover og regler:

Følgende lovverk er lagt til grunn for biosikkerhetsplanen:

- Dyrevelferdsloven
- Akvakulturloven
- Akvakulturdriftsforskriften – Forskrift om drift av akvakulturanlegg: akvakultur av settefisk reguleres i kap. 1,2,3,5 og 7:
 - Kap. 1 Formål, virkeområder og definisjoner.
 - Kap. 2 Generelle krav: §5 Generelle krav til forsvarlig drift, §6 Kompetanse, opplæring m.m., §7 Beredskapsplan, §8 Plassering, merking og fortøyning av installasjon, §9 Mottak av akvakulturdyr, §11 Smittehygiene, §12 Eget tilsyn med akvakulturdyr og installasjoner, §13 Helsekontroll og varslings, §14 Helsekontrollens innhold, §15 Bruk av legemidler og kjemikalier, §16 Slakting og håndtering av døde akvakulturdyr.
 - Kap. 3 Særskilte krav ved produksjon av fisk: §19, 20, 21, 22, 24, 25, 27, 28, §34 Avliving av fisk, §37 Plikt til å forebygge og begrense rømming, §38 Meldeplikt ved rømming, §39 Gjenfangst etter rømt fisk.
 - Kap. 5 Ytterligere krav ved produksjon av settefisk og for kultiveringsfisk: §57 Journalføring, §58 Rapportering og melding, §59 Vanninntak, vannkilde, avløp, §60 Bruk av sjøvann, §62 Helsekontroll med settefisk og kultiveringsfisk, §63 Vaksinerings
 - Kap. 7 Avsluttende bestemmelser.
 - Dyrevelferdsloven – Kap. 1 Generelle bestemmelser: §1,2 og 3 – fremme god dyrevelferd og respekt for dyr
 - IK-Akvakultur – Forskrift om internkontroll for å oppfylle akvakulturlovgivningen - §4 Plikt til internkontroll, §5 Internkontrollens innhold (a – g)
- Dyrehelseforskriften:
 - Dyrehelseforordningen, sykdomskategorisering og nasjonale bestemmelser om nasjonale sykdomslistene, meldeplikt, plikt til å begrense sykdomsspredning ved mistanke og påvisning av sykdom, forebyggende tiltak i anlegg der landdyr, reptiler, amfibier og sjøpattedyr holdes, f.eks. biosikkerhetskrav og krav om kurs.
- Dyrehelseovervåkningsforskriften:
 - Overvåkningsforordningene, som også inneholder krav til utryddelsesprogram og sykdomsfri status og nasjonale bestemmelser.
- Dyresykdomsbekjempelsesforskriften

- Bekjempelsesforordningen og nasjonale bestemmelser.
- Akvabiosikkerhetsforskriften
 - Akvabiosikkerhetsforordningene og nasjonale bestemmelser.
- Dyresykdomsnødtiltaksforskriften
- Forordninger om særskilte bekjempelses- og nødtiltak mot spesifikke sykdommer.

3. Anleggets oppbygging og infrastruktur:

Oppdrettsanlegget bygges i elevert terreng og prosjekteres i tre etasjer. Flyten av fisk vises i figur 1, hvor rogn, startfôring og yngel produseres i 3.etasje, og flyttes ned i etasjene underveis i produksjonen.

Slakteri vil bli tilknyttet Purgings avdelingen, men plassering er ikke helt bestemt ennå. Hver avdeling fungerer som en egen smittesone, og vil være tilknyttet egne vannbehandlings enheter.

Alle avdelinger vil ha sin egen sluse, der man må skifte klær og sko og vasker/desinfiserer hender. Egne prosedyrer vil bli laget for dette. Klær i avdelingen skal vaskes ofte og spesielt hvis de blir skitne eller våte.

For slusen til slakteriet er det spesielle behov som knytter seg til hygiene ved produksjon av matprodukter. Dette involverer mere omfattende vask og desinfisering av hender samt hyppig vask av arbeidsklær og mye bruk av engangsprodukter slik som hansker og forkle. Slusen til slakteriet er heller ikke spesielt relevant for biosikkerheten i den biologiske produksjonen, da ansatte fra slakteriet ikke ferdes i lokalene til den biologiske produksjonen.

Alle besøkende skal henvende seg i resepsjonen og skrive seg inn i en loggbok. Besøk skal kun være ved invitasjon og alle besøkende skal følge en ansatt ved anlegget som er ansvarlig for at prosedyrene ved passering gjennom sluser følges grundig. For besøkende kan det gjerne benyttes tynne engangsklær.

Utstyr skal ikke deles mellom avdelingene, alle avdelingene skal ha det basisutstyr de trenger, inkludert fiskepumper, sorteringsrigg og slanger.

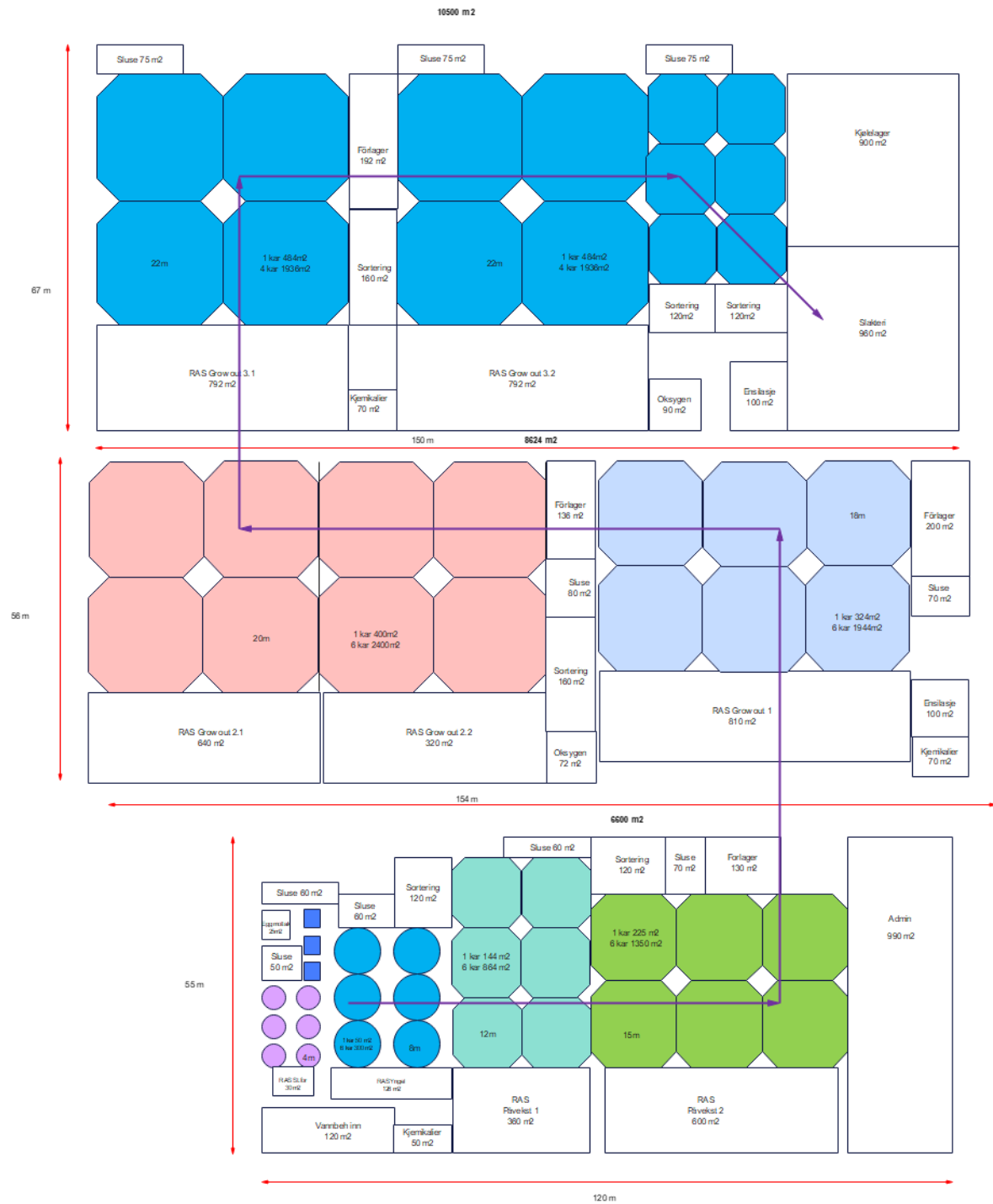

Fig. 1: Viser de tre produksjonshallene og fiskeflyten gjennom disse (lilla piller).

4. Risikoanalyse

Vi identifiserer risiko for sykdomspredning over tre faser i produksjonen;

- Risiko for inntak av smitte
- Risiko for spredning av smitte i anlegget
- Risiko for spredning av smitte ut av anlegget

4.1 Risiko for inntak av smitte inn i anlegget

Følgende risikofaktorer er indentifisert;

- Smitte gjennom patogener i inntaksvann
- Tilførsel av metaller fra inntaksvann
- Innlegg av nytt rognmateriale (transport og håndtering)
- Patogener som følger med rognmaterialet
- Smitte fra persontrafikk inn og ut av anlegget, enten fra eget driftspersonell eller fra besøkende
- Smitte fra skadedyr eller predatorer
- Smitte via forbruksvarer (fôr, kjemikalier etc).

I biosikkerhetsplanen inngår følgende dokumenter knyttet til risikovurderingen;

- Beredskapsplan mot sykdom og massedød av fisk
- Veterinær helseplan
- Prosedyre for biosikkerhet i anlegget
- Prosedyre for mottak og innlegging av rogn
- Prosedyre for mottak av yngel
- Prosedyre for hygiene besøkende
- Prosedyre for mottak av stamfisk
- Prosedyre for bruk av UV

4.2 Risiko for spredning gjennom anlegget

Følgende risikofaktorer er identifisert:

- Smitte som følger med driftspersonell og besøkende
- Smitte som følger med flytting av utstyr mellom avdelinger (fiskepumper etc)
- Smitte som følger fisken
- Smitte gjennom infrastruktur
- Smitte som følge av ukurant nedvask mellom fiskegrupper

I biosikkerhetsplanen inngår følgende dokumenter knyttet til risikovurderingen;

- Prosedyre for hygiene
- Risikovurdering for vannmiljø og smittsomme sykdommer
- Prosedyre for daglige gjøremål påvekst
- Prosedyre for daglig drift i klekkeriet
- Prosedyre for splitting og flytting
- Prosedyre for smittevern
- Prosedyre for internttransport i anlegget
- Prosedyre for avliving og destruering
- Prosedyre for bruk av sluser
- Prosedyre for vask av kar/renhold
- Prosedyre for sluser – instruks
- 6.18 Prosedyre for håndtering av dødfisk

4.3 Risiko for spredning av smitte ut av anlegget:

Følgende risikofaktorer er identifisert:

- Smitte som følger fisken ut av anlegget
- Smitte gjennom avløpsvann
- Smitte via andre avfallsstrømmer
- Smitte via utstyr
- Smitte via besøkende eller driftspersonell

I biosikkerhetsplanen inngår følgende dokumenter knyttet til risikovurderingen;

- Risikovurdering for vannmiljø og smittsomme sykdommer
- Beredskapsplan mot sykdom og massedød av fisk
- Beredskapsplan mot rømming
- Veterinær helseplan
- Avfallsplan
- Prosedyre for levering av fisk
- Prosedyre for helsekontroll av fisk
- Prosedyre for ozonanlegg
- Prosedyre for trommelfilter
- 6.17 Drift av renseanlegg og sekundærsikring på avløp
- 6.18 Prosedyre for håndtering av dødfisk

4.4 Utdrag prosessbeskrivelse

Dødfiskhåndtering:

I tilknytting til alle karene vil det være en dødfisk trakt som er koblet til et vakuum system som suger all fisken til et ensilasjeanlegg hvor fisken blir kvernet og tilsatt syre for å holde pH <4. Alt av ensilasje vil bli levert til et biokull anlegg i nærheten av anlegget. Her skal også alt av slam leveres.

Det vil være egne hansker og røkteutstyr til hvert kar for å unngå evt smitte mellom kar i avdelingene.

Det vil bli utarbeidet beredskapsplaner for hendelser ved akutt høy dødelighet.

Rutiner vask og desinfisering av utstyr:

Alt av utstyr som brukes i avdelingene vil bli vasket og desinfisert med godkjente produkter til dette formålet. Det vil være prinsippet «all in, all out» i avdelingene, og da vil det bli foretatt en fullstendig nedvask og desinfisering.

Mottak av rogn:

Det er planlagt mottak av rogn fire ganger i året. Rogn vil komme fra eksterne leverandører, mest sannsynlig Osland Genetics. Forsendelse av rogn skal følge etablerte prosedyrer for tilsvarende produkter av laks. Ved transport av rogn benyttes isoporkasser med is i bunnen. Helsedeklarasjoner skal medfølge samt nødvendige dokumenter fra veterinær og godkjenning fra Mattilsynet der det er nødvendig.

Flytting av fisk:

Anlegget vil bli bygget inn i skrått terreng, og vi vil da kunne frakte fisken fra bygg til bygg ved hjelp av selvfall. Dette vil skåne fisken for pumping, og det vil spares energikostnader. Klekkeri, startforing, yngelavdeling, og Påvekst 1 og 2 er i den øverste bygningen. Så vil Growout 1 og 2 ligge på nivået under, og nederst vil Matfisk og Purging ligge.

Vann:

Det vil bli brukt bare ferskvann i anlegget. Vann blir tatt ut fra tilførselsledningen til Uste kraftstasjon som ligger like over anlegget. Dette vannet kommer fra 2 vann (Ustevannet

og Rødungen) som går sammen i et triangel ovenfor kraftstasjonen, og der blir tilkoblingspunktet. Herfra vil vannet bli ledet i rør til anlegget, der det blir filtrert og UV behandlet før det går inn i karene.

Det vil også bli laget inntak fra grunnvannsbrønn som nødløsning om det skulle skje uhell ved den vanlige vannkilden.